

Rumantsch en Svizra –
emprender, instruir, valitar
Français en Suisse –
apprendre, enseigner, évaluer
Italiano in Svizera –
imparare, insegnare, valutare
Deutsch in der Schweiz –
lernen, lehren, beurteilen

Passaport da las linguas

Reglamaint davart igls examens da rumàntsch par survagnir egn passaport da las linguas

15-3-2021

Secretariat fide
Haslerstrasse 21
3008 Berna
031 351 12 12
info@fide-info.ch
www.fide-info.ch

Lia Rumantscha
Via da la Plessur 47
7000 Cuira
081 258 32 22
curs@rumantsch.ch
www.curs.ch

1 Igl examens da rumantsch

- 1.1 Que reglamaint cuntegna las disposiziùns digls examens da rumantsch par survagnir egn *passport da las linguas*.
- 1.2 Igl examens san vagnir fatgs agls idioms sursilvan, sutsilvan, surmiran, puter a vallader, sco ear an rumantsch grischun.
- 1.3 Igl examens da rumantsch lubeschan a las partizipàntas ad agls partizipànts da cumprovar lur cumpetenzas an egn digls idioms near an rumantsch grischun segls levels A1, A2 near B1 digl Rom europeic cuminevel da referenza pigls lungatgs a da survagnir egn *passport da las linguas* coraspundaint.
- 1.4 Igl dat examens a scret segls levels A1 ad A2, ad examens a buca segls levels A2 a B1.
- 1.5 Igl examens vignan manos d'expertas a d'experts ca disponan digl savundànt profil d'exigenzas:
 - activitad professiunala ca pratenda òltas cumpetenzas linguisticas (lavor da parscruzaziùn, translaziùns, lavor da medias);
 - experièntza da plirs ons an l'instrucziùn da linguas cun carschieus an egn idiom rumantsch near rumantsch grischun;
 - ver frequently la scolaziùn introductiva digl Secretariat fide.

2 Anunztga

- 2.1 Pigls examens san s'anunztgear tut las parsùnas davent da 16 ons, independentameing da lur status da dimora.
- 2.2 Igl documaints d'anunztga statan a disposiziùn par telecargear sen las paginas-web digl Secretariat fide a da la Lia Rumantscha.
- 2.3 L'anunztga e pussevla da tut tains agl Secretariat fide near agl secretariat da la Lia Rumantscha.
- 2.4 Cun l'anunztga cunfearman las partizipàntas ad igls partizipànts digl examen dad easser d'acord cun que reglamaint.
- 2.5 Suainter ca l'anunztga e antrada survignan las partizipàntas ad igls partizipànts egn'afirmaziùn, igl quent par la taxa d'examen a la comunicaziùn da la data d'examen.
- 2.6 Sch'anzatgi ratira la sia anunztga an tearma da tres eandas tocen quater gis da lavor avànt igl termin, vean la taxa d'examen restituida suainter ver tratg giou egna taxa d'elavuraziùn.

- 2.7 Sch'igl examen vean anulo ple tard ca quater gis da lavur avànt igl termin d'examen near scha la parsùna cumpara betg agl examen, vean la taxa d'examen betg restituida. An cass motivos a sen proposta sa eгна part da la taxa vagnir restituida.

3 Igl examens

- 3.1 La part a buca digl examen cuza 10 – 15 minutas a vean manada da gearmains duas expertas resp. dus experts.
- 3.2 Suainter la part a buca savunda la part a scret ca cuza maximalmeing 30 minutas.
- 3.3 Pigl examen en lubieus nigns mieds d'agid (p.ex. telefon, pledari).
- 3.4 An cass d'egn impedimaint cumprovo e'gl pussevel da lubir mieds d'agid near da prolongar igl tains d'examen.
- 3.5 Las partizipàntas ad igls partizipànts ston preschantar egn documaint d'identitad cun foto a caschùn digl examen.
- 3.6 Durànt igl examen giuditgeschan las expertas preschaintas near igls experts preschaints las cumpetenzas a buca ad a scret tanor criteris definieus. Igl criteris en manzunos an l'anexa da que reglamaint.
- 3.7 Igl Secretariat fide comunitgescha a las partizipàntas ad agls partizipànts igls resultats igl ple tard 2 eandas suainter igl examen.
- 3.8 Scha las partizipàntas ad igls partizipànts cuntànschan an seglmain eгна part gearmains igl nivel A1, survignan ellas resp. els egn *passport da las linguas*. Quel cumprova las cumpetenzas linguisticas acquistadas a buca ad a scret cugls levels A1, A2 near B1.

4 Investa a recurs

- 4.1 Las partizipàntas ad igls partizipànts san dumandar da prender investa agls documaints d'examen, a quegl tocen 30 gis suainter c'els ân survagnieu igls resultats. Quella dumonda sto vagnir inoltrada a scret agl Secretariat fide.

La partizipànta near igl partizipànt sco ear eventuels rapreschantànts legals san senaquegl prender investa agls documaints d'examen an preschientscha d'egna parsùna da survagliànza. Igl Secretariat fide determinescha igl liac a la data da l'investa. Igl e betga lubieu da cuptgear (fotocuptgear, fotografar near scriver giou) las incumbensas d'examen.

- 4.2 Las partizipàntas ad igls partizipànts san inoltrar egn recurs tocen 40 gis suainter c'els ân survagnieu igls resultats. Igl recurs sto cuntaner egn'argumantaziùn. El e gratuit.

Egn recurs e pussevel, sch'ign â igl suspect c'igl examen segi betga vagnieu realiso a moda corecta tanor igl reglamaint. La valitaziùn da las expertas a digls experts sa betga vagnir messa an dumonda.

Igl Secretariat fide dezeda an ampresa instànza davart igl recurs. Scha quel vean prieu par bien, sa la partizipànta near igl partizipànt repeter igl examen gratuitameing.

- 4.3 Ancunter la dezisiùn digl Secretariat fide san ign inoltrar egn recurs an savunda instànza tier la Cumissiùn da qualidad fide. Igl recurs sto vagnir inoltro a scret a cuntaner egn'argumantaziùn. El e gratuit. La Cumissiùn da qualidad fide dezeda definitivameing.

5 Valevladad

- 5.1 Igl reglamaint preschaint davart igls examens da rumàntsch par survagnir egn *passport da las linguas* e vagnieu apruvo igls 8 da marz 2021 da la Cumissiùn da qualidad fide ad aintra an vigur igls 15 da marz 2021.
- 5.2 Midadas da que reglamaint ston vagnir dezididas da la Cumissiùn da qualidad fide.

Anexa: Igl criteris da valitaziùn

<p>A buca</p>	<p>A2</p> <p>Sa descriver igl mintgagi professiunal a privat a moda antalgevla.</p> <p>Sa manar curts dascurs, p.ex. par fixar egn termin.</p> <p>B1</p> <p>Sa dascurer sainza gràndas difficultads davart situaziùns da la veta a descriver prozess ad evenimaints a moda antalgevla a coerenta.</p> <p>Sa partizipar sainza gràndas difficultads ad egn dascurs parsunal a raspunder a las amparadas da las partenarias da discussiùn.</p>
<p>A scret</p>	<p>A1</p> <p>Sa amplanir egn sempel formular cun indicaziùns davart l'atgna parsùna.</p> <p>Sa reagir sen egna novitad curta (SMS), p.ex. par far giou egn termin cun anzatgi.</p> <p>A2</p> <p>Capescha las infurmaziùns essenzialas d'egn text scret, p.ex. igl liac, igl tains ad igls custs d'egna ocurenza.</p> <p>Sa amplanir formulars a sriver messadis curts a moda antalgevla.</p>